

OHJAUSSUUNNITELMA

Opetussuunnitelman perusteiden mukaan (OPH 557-2021) ohjaussuunnitelmassa kuvataan oppilaanohjauksen rakenteet, toimintatavat, työn ja vastuunjako sekä työskentely monialaisissa verkostoissa, kodin ja koulun yhteistyö ohjauksessa, tehostettu henkilökohtainen oppilaanohjaus, jatko-ohjaus perusopetuksen jälkeisiin opintoihin, työelämäyhteistyö sekä työelämään tutustumisen järjestelyt.

Kouvolan perusopetuksen ohjaussuunnitelma perustuu Opetushallituksen Hyvän ohjauksen kriteereihin.

Kouvolan perusopetuksen kouluille on laadittu yhteinen ohjaussuunnitelma, jota toteuttamalla oppilaille pyritään takaamaan ohjauksen yhdenvertainen toteutuminen koulusta riippumatta.

Koulut täydentävät ja arvioivat ohjaussuunnitelmaa omalta osaltaan osana opiskelija- ja oppilashuoltosuunnitelmaa.

Eskolanmäen koulun ohjaussuunnitelma

Ohjauksen määritelmä

Ohjaus on oppilaan/opiskelijan kasvun ja kehityksen tukemista läpi koko koulupolun varhaiskasvatuksesta toiselle asteelle. Ohjaustoiminnan tulee olla jatkumo, jossa tuetaan oppilaan siirtymistä opintopolun eri vaiheissa niin koulun sisällä kuin oppilaitoksesta toiseen. Ohjauksen avulla jokainen oppilas pystyy kehittämään omia opiskeluvalmiuksiaan ja sosiaalisia valmiuksiaan sekä elämänsuunnittelussa tarvittavia tietoja ja taitoja. Ohjaus tukee oppilasta myös tekemään opiskelua, koulutusta, arkielämää ja elämänuraa koskevia ratkaisuja. Ohjauksen tavoitteena on lisätä oppilaan opiskelun onnistumista, hyvinvointia ja tasa-arvoa koulussa sekä ehkäistä syrjäytymistä. Ohjaus on eri ammattilaisten yhteistyötä yhdessä oppilaan ja huoltajien kanssa.

Ohjauksen muodot:

1. Henkilökohtainen ohjaus

Oppilaan- ja opinto-ohjauksen ydintehtävä on henkilökohtainen ohjaus ensimmäiseltä luokalta aina toisen asteen loppuun. Henkilökohtaisen ohjauksen tavoitteena on, että jokainen 9. luokkalainen keskustelee oppilaanohjaajan kanssa vähintään kerran ennen yhteishakua. Henkilökohtaisissa tapaamisissa tavoitteena on persoonallisen kasvun ja kehityksen tukeminen, koulu- ja opiskelumenestyksen seuraaminen, ammatilliseen suuntautumiseen liittyvien asioiden käsittely ja jatko-opinnot.

2. Tehostettu henkilökohtainen oppilaanohjaus

Oppilaanohjaaja arvioi tarpeen ja oppilaalle laaditaan henkilökohtainen jatko-opintosuunnitelma. Syitä tehostettuun ohjaukseen voivat olla esim. epätietoisuus omista jatko-opintosuunnitelmista tai itselle sopivista oppimisstrategioista sekä koulumotivaation puute / opintojen takkuaminen. Tehostetun henkilökohtaisen oppilaanohjauksen tapoja voivat olla esim. henkilökohtainen ohjauskeskustelu ja pienryhmäohjaus. Tarvittaessa tehostettua ohjausta toteutetaan monialaisena yhteistyönä.

3. Luokka(ryhmä)muotoinen ohjaus

Opetussuunnitelmassa on määritelty perusopetuksen ohjauksen luokkatuntien määrät. Luokkatuntien tulisi olla ammattitaitoisten virkakelpoisten oppilaanohjaajien pitämiä ja vain erityisen painavasta syystä niitä voidaan siirtää muiden opettajien pidettäviksi.

4. Pienryhmäohjaus

Oppilaan- ja opinto-ohjaaja tukee ja täydentää opiskelijan persoonallisen kasvun kehittymistä sekä elämänsuunnittelun ja ammatillisen suuntautumisen hahmottumista. Pienryhmäohjauksessa yksilö saa vertaistukea, sosiaaliset taidot ja sitä kautta työelämätaidot kehittyvät.

5. Henkilöstön konsultointi

Oppilaan- ja opinto-ohjaaja konsultoi tarvittaessa muuta henkilökuntaa ohjaukseen liittyvissä asioissa.

Eri toimijoiden rooli ohjauksessa

Oppilas

Oppilaan tehtävänä on oppia kantamaan vastuuta omasta oppimisestaan ja oman elämänsä suunnittelusta. Hänen on opittava myös tekemään erilaisia valintoja iän mukaan kehittyvän itsetuntemuksen pohjalta.

Huoltaja

- Huoltajan tehtävänä on tukea oppilasta koulupolun eri vaiheissa ja rohkaista oppilasta tekemään oppilaalle itselleen sopivia valintoja koulutuksen ja ammatinvalinnan suhteen.
- Huoltajan tehtävä on myös valvoa oppilaan arkirutiineja ja kotona tehtäviä koulutehtäviä.

Oppilaanohjaaja vuosiluokilla 7-9 ja lisäopetuksessa

- Antaa henkilökohtaista sekä pienryhmäohjausta
- antaa tehostettua henkilökohtaista opinto-ohjausta vuosiluokilla 8-9
- Pitää oppilaanohjauksen luokkatunteja opetussuunnitelman sisältöjen mukaisesti
- Ohjaa ammatinvalintaan ja jatko-opintoihin sekä yhteishakuun ja muihin hakuihin
- Vastaa TET-jaksojen toteuttamisesta sekä muusta työelämään tutustuttamisesta
- osallistuu nivelvaiheen ohjaukseen
- järjestää infotilaisuuksia ja tiedottaa ohjauksellisista asioista sekä osallistuu huoltajatilaisuuksiin
- tekee yhteistyötä huoltajien kanssa ohjauksellisissa asioissa
- osallistuu moniammatilliseen oppilashuoltotyöhön
- suunnittelee ja koordinoi oman koulunsa ohjausta
- ylläpitää ammattitaitoaan osallistumalla opinto-ohjaajien kokouksiin ja koulutuksiin
- tekee yhteistyötä muiden peruskoulujen, toisen asteen, korkea-asteen, TE-palveluiden, yritysten, elinkeinoelämän ja muiden ohjaukseen liittyvien verkostojen kanssa

Rehtori

- Rehtori luo edellytykset oppilaitoksen kokonaisuohjaukselle järjestämällä riittävät resurssit ja tukemalla oppilaan/opinto-ohjaajia.
- Perusopetuksessa rehtori vastaa päättöarvioinnin kriteerien selvittämisestä opettajille ja niiden tiedottamisesta oppilaiden huoltajille.

Koulusihteeri

- Koulusihteeri neuvoo oppilaita/opiskelijoita erilaisissa käytännön tilanteissa.
- Koulusihteeri toimii Opintopolun yhteyshenkilönä
- Koulusihteeri pitää yllä Primusta, josta tiedot siirtyvät Koski- järjestelmään.
- Koulusihteerillä voi olla koululla rooli hallinnollisten tunnusten jakamisessa
- Koulusihteeri vastaa koulukyyteihin, TET- matkakortteihin ja ateriakorvauksiin liittyvistä asioista ja lomakkeista.
- Koulusihteeri huolehtii todistusten tietojen selvittämisestä ja todistusten tulostamisesta.

Luokanopettaja/ luokanvalvoja/ Luokanohjaaja

- Luokanohjaaja on oppilaan ja opiskelijan lähiohjaaja, joka kannustaa ja tukee oppilasta koko opiskeluajan.
- Luokanohjaaja työskentelee yhteistyössä muiden ohjauksen toimijoiden kanssa oppilaan opintojen sujumisen ja hyvinvoinnin edistämiseksi.
- Luokanohjaaja on säännöllisesti yhteydessä oppilaisiin ja heidän huoltajiinsa, seuraa oppilaiden poissaoloja ja puuttuu ongelmiin mahdollisimman nopeasti. Hän myös huolehtii tietojen välittämisestä koulun oppimisen ja koulunkäynnin tuen ryhmälle.
- Luokanohjaaja perehdyttää oppilaan koulun käytänteisiin.
- Luokanohjaaja antaa tarvittaessa ohjausta koulunkäyntitaidoissa, oppimaanoppimisen taidoissa sekä sosiaalisissa tilanteissa
- Luokanohjaaja tuntee oman aineensa opiskelutekniikat ja ohjaa oppilasta oppimaan oppimisen taitoja omassa aineessaan.

Aineenopettaja

- Aineenopettaja tukee oppilasta oman aineensa opiskelutekniikoiden oppimisessa.
- Aineenopettaja huomioi erilaiset oppijat ja ohjaa oppimisen taidoissa omassa aineessaan.
- Aineenopettaja omaa ja jakaa tietoa oman aineensa jatkokoulutusmahdollisuuksista ja työelämän tarpeista.
- Aineenopettaja toimii yhteistyössä muiden opettajien kanssa tukeakseen oppilaita oppimisen polulla mahdollisimman hyvin.

Erityisopettaja

- Yhdessä muiden opettajien kanssa erityisopettaja tukee oppilaan vahvoja puolia, auttaa oppilasta kehittämään omia ja hänelle sopivia opiskelustrategioita sekä oppimaan oppimisen taitoja.
- Erityisopettaja auttaa oppilaan haasteiden tunnistamisessa ja tukee luokanopettajia ja aineenopettajia sopivien opiskelumenetelmien käytössä.
- Ammatinvalinnan suunnittelussa erityisopettaja tekee tarvittaessa yhteistyötä oppilaanohjaajan kanssa.
- Erityisopettaja huolehtii oppimiseen liittyvien testien järjestämisestä
- Erityisopettaja antaa tarvittaessa lausunnon harkinnanvaraista yhteishakua varten.

Kuraattori

- Koulukuraattori on kouluissa työskentelevä sosiaalialan asiantuntija.
- Koulukuraattori edistää ja tukee oppilaiden kokonaisvaltaista hyvinvointia, koulunkäynnin sujumista, itsenäistymistä ja elämänsuunnittelua.
- Koulukuraattori tekee sekä koko oppilaitoksen hyvinvointiin vaikuttavaa yhteisöllistä työtä että yksilökohtaista opiskeluhuoltotyötä.
- Kuraattori tukee oppilaiden ryhmäytymistä

Psykkari

- Psykiatrinen sairaanhoitaja, psykkari toimii koulun monialaisessa oppilashuoltotyössä mielenterveystyön asiantuntijana.
- Työn tavoitteena on lasten ja nuorten mielen hyvinvoinnin tukeminen ja lisääminen sekä mielenterveysasioista puhuminen ja ymmärryksen lisääminen.
- Psykkaripalvelu mahdollistaa oirehdintaan ja psyykeen liittyviin huoliin puuttumisen ajoissa ja tarpeen mukaan saattamisen hoidon piiriin.
- Konsultaation kautta osaaminen on myös opettajien ja vanhempien käytössä.

Koulupsykologi

- Koulupsykologi tukee oppilaan hyvinvointia oppimiseen, mielenterveyteen, vuorovaikutukseen tai haastavaan elämäntilanteeseen liittyvissä asioissa. Psykologin kanssa voi keskustella luottamuksella kaikesta mieltä painavasta.
- Koulupsykologi tekee tarvittavat arvioinnit, tutkimukset ja lausunnot.
- Antaa tarvittaessa lausunnon yhteishaun harkintaan perustuvaa valintaa varten.

Kouluterveydenhoitaja

- Terveystenhoitaja kertoo oppilaille terveellisistä elämäntavoista ja ohjaa oppilaita niitä kohti. Hän auttaa ymmärtämään niiden merkityksen niin opiskelun kuin muun elämän kannalta.
- Terveystenhoitaja keskustelee tarvittaessa oppilaiden kanssa erilaisten sairauksien aiheuttamista rajoituksista ammatinvalinnassa

Oppimisen ja koulunkäynnin tuen ryhmä (OKR)

- Ryhmän toiminta tukee oppilasta koulunkäynnissä ja hyvinvoinnissa sekä ennaltaehkäisee koulunkäynnin ongelmia ja auttaa niiden ratkaisemisessa.

Yhteisöllinen oppilashuolto

- Koulun yhteisöllisen oppilashuollon tehtävänä on edistää moniammatillisesti oppilaan kokonaisvaltaista hyvinvointia.

Ohjauksen suunnitelma teemoittain (Hyvän ohjauksen kriteerit, Opetushallitus)

1. TEEMA: RIITTÄVÄ JA MONIPUOLINEN OHJAUS

Tavoitteet	Mitä tarkoittaa käytännössä? Miten näkyy oppilaille ja huoltajille?	Kuka toteuttaa?	Koulukohtaiset tarkennukset
Jokaisella oppilaalla ja opiskelijalla on mahdollisuus sekä henkilökohtaiseen että ryhmämuotoiseen ohjaukseen	Rehtori tukee työyhteisön ohjauksellista otetta ja mahdollistaa edellytykset riittävälle ohjaukselle. Oppilaita ohjataan luokkaopetuksessa, pienryhmäohjauksessa ja henkilökohtaisesti. Henkilökohtaista ohjausta on tarjottava kaikille 9.-luokkalaisille ja lisäopetuksessa oleville oppilaille. Tehostetussa henkilökohtaisessa oppilaanohjauksessa olevia 8-9-luokkalaisia oppilaita ohjataan jatko-opintosuunnitelman mukaisesti. Oppilaskeskustelu, johon osallistuvat oppilas, luokanvalvoja ja halutessaan huoltaja, käydään yläkoulun aikana.	Rehtori Luokanopettaja Luokanvalvoja Aineenopettaja Oppilaanohjaaja	Henkilökohtaista ohjausta tarjotaan kaikille 7.-9.luokkalaisille. Erityisen tuen oppilaiden jatkuva ja kokonaisvaltainen ohjaus. Arviointikeskustelu luokilla 1-3 Oppilaskeskustelu luokilla 4-6 ja kerran yläkoulun aikana (ajankohta määritellään lukuvuosisuunnitelmassa)

2. TEEMA: AKTIIVISUUDEN, OSALLISUUDEN JA VASTUULLISUUDEN TUKEMINEN

Tavoitteet	Mitä tarkoittaa käytännössä? Miten näkyy oppilaille ja huoltajille?	Kuka toteuttaa?	Koulukohtaiset tarkennukset
Ohjauksella vahvistetaan oppilaan ja opiskelijan osallisuutta oppilas- ja oppilaitosyhteisössä	Oppilaiden aktiivisuutta, osallisuutta ja vastuullisuutta tuetaan. Oppilasta velvoitetaan ottamaan vastuuta omaan oppimiseen liittyvissä asioissa. Oppilaille tarjotaan mahdollisuutta osallistua koulun yhteisten asioiden hoitamiseen (esim. oppilaskunta, tukioppilastoiminta, kerhotoiminta ym.)	Oppilas Huoltaja Luokanopettaja Luokanvalvoja Aineenopettaja Oppilaanohjaaja Koulunuorisotyöntekijä	Oppilaskunnan hallituksen valinta: oppilaat valitsevat luokkansa edustajat opettajan ohjauksessa Tukioppilaaksi valinta: Tukioppilastoimintaa haluavat oppilaat valitaan haastattelujen kautta. Erilaiset projektit (oppilaiden osallisuus suunnittelussa toteutuksessa)
Ohjaus toteutetaan siten, että se vahvistaa oppilaan ja opiskelijan omaa aktiivisuutta ja vastuullisuutta oman elämänsä suunnittelussa ja valintojen tekemisessä.	Oppilaita ja huoltajia tuetaan ainevalintojen tekemisessä. Yläkoulussa oppilaita kannustetaan ainevalintojen itsenäiseen tekemiseen. Oppilaita tuetaan ottamaan vastuuta omaan oppimiseen liittyvien asioiden suunnittelussa.	Oppilas Huoltaja Apulaisrehtori Luokanopettaja Luokanvalvoja Aineenopettaja Oppilaanohjaaja	A2-kielivalinta 3. luokalla: esittelyt (kieltenopettajat), tiedotteet huoltajille Wilma-viestillä Alakoulun valinnaiset luokilla 4-6: Kurssitarjotin, joissa on kurssikuvaukset, esittelytuokiot luokille 7.luokkalaisille valinnaisainekierros koulupäivän aikana

			<p>Erikoisluokkavalintojen vaikutuksista valinnaisainetarjontaan informoidaan vanhempia</p> <p>Elämän eväät –päivä 9.luokille</p> <p>Oppilaskunnan järjestämät toimintaviikot (alakoulu)</p>
--	--	--	--

3. TEEMA: OHJAUS ON YHTEISTÄ TYÖTÄ

Tavoitteet	Mitä tarkoittaa käytännössä? Miten näkyy oppilaille ja huoltajille?	Kuka toteuttaa?	Koulukohtaiset tarkennukset
<p>Ohjaus kuuluu kaikille oppilaiden kanssa työskenteleville koulun aikuisille.</p>	<p>Tavoitteena on monipuolinen, kannustava ja jatkuva ohjaus läpi koko koulupolun. Ohjaukseen osallistuvat kaikki oppilaan kanssa toimivat koulun aikuiset. Jokaisella oppilaalla on mahdollisuus yksilö- ja ryhmäohjaukseen yksilöllisen tuen tarpeen mukaan.</p>	<p>Rehtori Apulaisrehtori Luokanopettaja Luokanvalvoja Aineenopettaja Oppilaanohjaaja Kuraattori Psyykkari Terveystenhoitaja Koulupsykologi Koulunkäynninohjaaja Koulun nuorisotyöntekijä Erytisopettaja Erytisloukanopettaja</p>	<p>Lukuvuoden alussa käydään eri oppiaineiden tunneilla läpi arvioinnin perusteet ja pitkin vuotta tarvittaessa aineenopettaja ohjaa oman oppiaineensa opiskeluun liittyvissä haasteissa sekä kertoo oman aineensa jatko-opinnoista / ammateista.</p> <p>Arvioinnin perusteita nostetaan esille oppituntien puitteissa luokkataso huomioiden</p> <p>Kesken vuotta tulevien ryhmäytys luokkaan: tutustumisleikkejä ym. heti alussa, koulunuorisotyöntekijän tuki</p> <p>Tarpeen mukaan ryhmäytystä eri luokilla vuoden mittaan (koulunuorisotyöntekijän tuki)</p> <p>Luokanvalvojan tunnit ennen uuden jakson alkua</p> <p>Kasvatuskeskustelut</p>

			Wilman käyttö: tuntimerkinnot, tuntipäiväkirja, tuen asiakirjat
Ohjaus on moniammatillista yhteistyötä.	Ohjaus on koulun henkilöstön tavoitteellisesti johdettua yhteistä työtä perusopetuksen opetussuunnitelman mukaisesti.		Yhteisöllisen oppilashuoltoryhmän toiminta (kokoontuminen kerran kuukaudessa) Pedagogisen tuen ryhmän toiminta viikoittain

4. TEEMA: TASA-ARVON JA YHDENVERTAISUUDEN EDISTÄMINEN

Tavoitteet	Mitä tarkoittaa käytännössä? Miten näkyy oppilaille ja huoltajille?	Kuka toteuttaa?	Koulukohtaiset tarkennukset
Tasa-arvosuunnitelmat sisältyvät koulujen lukuvuosisuunnitelmiin	ks. lukuvuosisuunnitelma		
Tasa-arvoon liittyviä tavoitteita ohjauksen näkökulmasta	Käydään läpi eri koulutusaloja, ammatteja ja jatko-opintomahdollisuuksia. Vahvistetaan oppilaan/opiskelijan itsetuntemusta. Tutustutaan kulttuurien moninaisuuteen sekä ohjataan oppilaan ikätaso, erityistarpeet ja sukupuolisensitiivisyys huomioiden.	Oppilaanohjaaja ja muu koulun henkilökunta	Oppiaineiden sisällä nousee eri uskontojen ym. erilaisuus ja suvaitsevaisuus Arvostava ja kohtelias vuorovaikutus Tiivis yhteistyö huoltajien kanssa Ohjaus oman osaamisen sanoittamiseen

			Ei ennakkoasenteita: puhutaan ammateista sukupuolineutraalisti, ei esim. taustaan liittyviä ennakkoasenteita
--	--	--	--

5. TEEMA: KOULUTUKSEN NIVELVAIHEET

Tavoitteet	Mitä tarkoittaa käytännössä? Miten näkyy oppilaille ja huoltajille?	Kuka toteuttaa?	Koulukohtaiset tarkennukset
Kouvolan esi- ja perusopetuksessa on nivelvaihemalli, jota noudatetaan.	<p>Koulutulokkaiden kohdalla pidetään saattaen vaihto - palaverit sekä järjestetään kouluun tutustuminen ja huoltajien tapaaminen.</p> <p>Tulevista 7.luokkalaisista pidetään saattaen vaihto – palaveri, joiden tieto siirretään edelleen yläkoulun opettaville opettajille.</p>	<p>rehtori luokanopettaja erityisopettaja varhaiskasvatuksen opettaja S2-opettaja kuraattori psykkari ip-vastuuohjaaja</p> <p>luokanopettaja erityisopettaja oppilaanohjaaja kuraattori psykkari</p>	<p>Koulutulokaspäivä toukokuussa Huoltajailta</p> <p>Tiedonsiirtoa ala- ja yläkoulun opettajien kesken: Mitä eri oppiaineissa olisi hyvä osata seiskalle tullessa.</p> <p>Tiedonsiirto 7.luokkia opettaville syksyn vesossa ennen koulun alkua</p>

	<p>Tuleville 7.luokkalaisille järjestetään kouluun tutustuminen sekä mahdollisesti huoltajille huoltajailta 6.luokan keväällä.</p> <p>7.luokat ryhmytetään syyslukukauden alussa</p> <p>Yläkoulun ja toisen asteen nivelvaiheen yhteistyömuotoja huoltajien kanssa ovat: yhteishakuun liittyvä tiedottaminen, mahdolliset ohjauskeskustelut yhdessä oppilaan ja huoltajan kanssa sekä huoltajan kuuleminen.</p>	<p>rehtori oppilaanohjaaja erityisopettaja koulunuorisotyöntekijä kuraattori psykkari aineenopettaja</p> <p>koulunuorisotyöntekijä kuraattori psykkari erityisopettaja luokanvalvoja oppilaanohjaaja</p> <p>oppilaanohjaaja aineenopettaja luokanvalvoja</p>	<p>Kummitoiminta (tukioppilaat) Tulevien pienryhmäoppilaiden tutustumiskäynnit.</p> <p>Tulevien 7.luokkalaisten päivä toukokuussa Huoltajailta saman päivän iltana sekä 7.luokan syksyllä</p> <p>Jatkoryhmytys syyslukukauden loppupuolella</p> <p>Ryhmytyksissä mukana tukioppilaat, jotka myös pitävät tukaritunteja kouluvuoden aikana</p> <p>9.luokkalaisten valmentaminen jatko-opintoihin käytännön tasolla oppituntien sisällä ja lukuvuoden kuluessa (opiskelutahdin kiristyminen, oma-aloitteisuuden tärkeys, vastuu opintojen etenemisestä jne.)</p> <p>Yhteishaku-vanhempainilta tammikuussa</p>
--	---	--	---

	Toteutetaan kesäkeskeytyksen aikana tapahtuva jälkiohjaus sekä huolehditaan ohjaus- ja valvontavastuun toteutumisesta.	oppilaanohjaaja	
--	--	-----------------	--

6. TEEMA: OHJAUS KOULUTUKSEEN JA URAVALINTOIHIIN LIITTYVIEN PÄÄTÖSTEN TUKENA

Tavoitteet	Mitä tarkoittaa käytännössä? Miten näkyy oppilaille ja huoltajille?	Kuka toteuttaa?	Koulukohtaiset tarkennukset
Ohjauksella tuetaan oppilasta/opiskelijaa suorittamaan opintonsa päätökseen sekä sijoittumaan jatko-opintoihin ja/tai työelämään.	<p>Työelämään tutustumisjaksoja järjestetään erityisesti yläkoulussa sekä koulun sisäisillä järjestelyillä että koulun ulkopuolella.</p> <p>Oppilaita ohjataan mediakriittisyyteen koulutukseen ja uravalintoihin liittyvissä tiedonhauissa eri oppiaineissa.</p>	<p>oppilaanohjaaja jopo-työntekijä</p> <p>oppilaanohjaaja aineenopettaja luokanopettaja</p>	<p>Jopo-luokkien työpaikkaopiskelu sekä teemapajat.</p>
	Selvitetään ne 8. ja 9. luokkien oppilaat, jotka tarvitsevat tehostettua henkilökohtaista oppilaanohjausta ja laaditaan heille henkilökohtainen jatko-opintosuunnitelma.	oppilaanohjaaja muu koulun henkilökunta	Luokanvalvoja tukena
Ohjauksella autetaan oppilasta/opiskelijaa	Itsetuntemus on osana ammatinvalintaprosessia kaikissa ohjauksen muodoissa sekä	oppilaanohjaaja aineenopettaja	Mahdollisuus toimia omilla vahvuusalueilla myös oppituntien ja oppisisältöjen ulkopuolella

suunnittelemaan omaa tulevaisuuttaan, opintojaan ja tekemään tarkoituksenmukaisia valintoja.	muiden oppiaineiden tunneilla itsearviointin muodossa.	luokanopettaja	Tehostetusti terveystiedon tunneilla
	Hakeminen erikoisluokille.	luokanopettaja rehtori / apulaisrehtori erikoislinjojen opettajat oppilaanohjaaja	Jatkuvan palautteen myötä omat vahvuudet esiin
	Valinnaisaineiden valitseminen.	luokanopettaja aineenopettajat oppilaanohjaaja rehtori/apulaisrehtori	Erikoislinjailta kiinnostuneille HI- ja IT-linjojen esittely oman koulun 6.luokkalaisille koulupäivän aikana
	Jatko-opintovaihtoehtoihin tutustuminen monipuolisesti mahdollisuuksien mukaan eri ohjauksen muodoissa ja muiden oppiaineiden tunneilla. Pyritään järjestämään vierailuja ja koulutuskokeiluja sekä kutsutaan vierailijoita koululle.	oppilaanohjaaja aineenopettaja luokanopettaja apulaisrehtori	Valinnaisainekierros 7.luokkalaisille koulupäivän aikana Alakoulun valinnaiset luokilla 4-6: Kurssitarjotin, joissa on kurssikuvaukset, esittelytuokiot luokille
			Monipuolista asioiden läpikäyntiä myös eri oppiaineiden tunneilla (esim. oppiaineeseen liittyvät ammatit)

7. TEEMA: TYÖELÄMÄTAIDOT JA TYÖELÄMÄÄN TUTUSTUMINEN

Tavoitteet	Mitä tarkoittaa käytännössä? Miten näkyy oppilaille ja huoltajille	Kuka toteuttaa?	Koulukohtaiset tarkennukset
<p>Oppilas tutustuu monipuolisesti erilaisiin ammatteihin, työelämään ja yrittäjyyteen.</p> <p>Oppilas tunnistaa työelämätaidot ja harjoittelee niitä.</p>	<p>Ammatteihin tutustuminen etenee läheltä kauemmas: koulun eri ammasteista ammattialoihin ja tulevaisuuden ammatteihin.</p> <p>Mahdollisuuksien mukaan järjestetään vierailukäyntejä erilaisiin työpaikkoihin ja yrityksiin sekä kutsutaan koululle vierailijoita.</p> <p>TET</p> <ul style="list-style-type: none"> - lyhyet koulukohtaiset jaksot 7. ja 8. luokalla - 2 viikon jakso 9. luokalla <p>Yritteliäisyyteen kannustetaan ja yrittäjyyteen tutustutaan kouluarjessa sekä yritysvierailuilla.</p>	<p>koko koulun henkilökunta: luokanopettajat, aineenopettajat, oppilashuoltohenkilöstö ja muu henkilökunta</p> <p>Eri oppiaineiden opettajat</p> <p>luokanopettaja oppilaanohjaaja aineenopettajat</p>	<p>Alakoulun yrityskylävierailut Erilaiset projektit Ammattien käsittely alakoulussa erityisesti yhteiskuntaopin tunneilla Asioiden läpikäyminen eri oppiaineiden tunneilla (yläkoulu) Painopiste erityisesti 9. luokalla Vierailut oppitunneilla (yhteistyö: huoltajat ja entiset oppilaat)</p> <p>ruokala-TET 6. ja 8.luokilla</p> <p>koulun opettajat käyvät katsomassa tettiäisiä työpaikoilla</p> <p>Yrityskylä 6. ja 9.luokalla</p>

8. TEEMA: VUOROVAIKUTTEINEN YHTEISTYÖ OHJAUKSEN TUKENA JA OHJAUSPALVELUISTA TIEDOTTAMINEN

Tavoitteet	Mitä tarkoittaa käytännössä? Miten näkyy oppilaille ja huoltajille?	Kuka toteuttaa?	Koulukohtaiset tarkennukset

<p>Pyritään hyvään ja vuorovaikutteiseen yhteistyöhön</p> <ul style="list-style-type: none"> • kodin • moniammatillisen asiantuntijaverkoston • varhaiskasvatuksen • eri oppilaitosten • työelämän • viranomaisten • yhdistysten ja järjestöjen sekä muiden yhteiskunnallisten toimijoiden kanssa. <p>Yhteistyön lähtökohtana ovat luottamus, tasavertaisuus ja keskinäinen kunnioitus.</p> <p>Yhteistyöllä pyritään siihen, että lapsen ja nuoren koulupolku etenee mahdollisimman sujuvasti.</p>	<p>Koti ja koulu toimivat tiiviissä, suunnitelmallisessa ja avoimessa yhteistyössä.</p> <p>Vuorovaikutuksen väylinä toimivat Wilma-järjestelmä ja oppilaille sekä huoltajille suunnatut tilaisuudet, tapaamiset ja keskustelut.</p> <p>Moniammatillinen yhteistyö (OKR, OHR, alueelliset kasvatuskumppanuusverkostot) eri toimijoiden kesken tukee oppilaan ohjausta.</p> <p>Koulussa toimii oppilaskunta ja sen hallitus, joka tuo oppilaiden äänen koulun asioihin.</p> <p>Tukioppilaat tukevat uusia oppilaita 7.luokan opintojen alussa ja järjestävät yhteisöllisiä tapahtumia.</p> <p>Viestinnän ja tiedonsiirron riittävyydellä ja avoimuudella sekä rakentavan palautteen antamisella kehitetään vuorovaikutusta lapsen ja nuoren</p>	<p>Kaikki opettajat Rehtori Oppilaanohjaaja Oppilashuoltohenkilöstö Tukioppilaat Oppilaskunta Muut yhteistyöverkostot</p> <p>Oppilaskunnan ohjaajat</p> <p>Tukioppilasohjaajat</p>	<p>Vanhempainryhmän toiminta</p> <p>Osallistuminen alueelliseen verkostotyöhön</p> <p>Vanhempainillat luokittain vähintään kerran vuodessa Ajankohtaiset teemat vanhempainilloissa</p> <p>Oppilaskunnan hallituksen valinta: oppilaat valitsevat luokkansa edustajat opettajan ohjauksessa</p> <p>Tukioppilaaksi valinta: Tukioppilastoimintaa haluavat oppilaat valitaan haastattelujen kautta.</p>
---	---	--	--

	elämässä olevien aikuisten kesken.		Alakoulussa 5. luokan oppilaat 1. luokkalaisten kummeja, 6. luokkalaisten kummeja Tukioppilailta kummiluokat yläkoulussa Kerhotoiminta
Oppilaita, huoltajia ja muita yhteistyökumppaneita tiedotetaan ajantasaisista ohjauspalveluista.	Toteutetaan henkilökohtaisen ohjauksen, kaupungin tiedotuskanavien, koulujen nettisivujen, Wilman ja koulujen tiedotteiden kautta sekä tilaisuuksissa (esim. huoltajailat).	Oppilaanohjaaja Rehtori Eriyisopettajat Oppilashuoltohenkilöstö Kaikki opettajat	